

Omzendbrief - 18/09/2023

Omzendbrief
Aan Organisaties met expertise in begeleiding van en ondersteuning van jongvolwassenen in een kwetsbare situatie

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Koning Albert II- laan 15, 1210 Brussel
T -
voorzieningenbeleid@opgroeien.be

18/09/2023

Betreft: Kwaliteitsvolle, outreachende en integrale begeleiding voor jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid

Geachte,

Met deze rondzendbrief willen we u op de hoogte stellen van de initiatieven van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG)¹ om de dienstverlening en ondersteuning voor jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid te versterken. We streven ernaar hen integraal te begeleiden op verschillende levensdomeinen zoals wonen, werken, leren en andere vormen van dagbesteding, evenals op mentaal welzijn en relaties. De initiatieven maken deel uit van het crisis- en investeringsplan jeugdhulp dat voor de zomer door de Vlaamse regering werd aangekondigd.

Deze rondzendbrief informeert over de bijkomende middelen die het Departement Zorg, Opgroeien en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) vanaf 2024 ter beschikking stellen. **Aangezien we met deze rondzendbrief een duidelijk intersectoraal perspectief nastreven, verwachten we dat er afgestemde regionale initiatieven en synergiën ontstaan binnen de verschillende sectoren van het beleidsdomein WVG.** In dit kader onderlijnen we de opportuniteit om in de voorstellen ook de link te leggen met de reeds lopende initiatieven binnen het beleidsdomein WVG.

Deze rondzendbrief heeft betrekking op het intersectorale initiatief dat we voor de doelgroep van jongvolwassenen willen nemen. Hieronder kan u een link vinden naar een oproep die specifiek gericht is naar onze MFC, en die ook kadert in het crisis- en investeringsplan, en van het Agentschap Opgroeien voor kleinschalige initiatieven die zeer lokaal inspelen op behoeften die door de reguliere hulpverlening veelal niet worden beantwoord.

- <https://www.vaph.be/documenten/infonota-inf/23/29-crisis-en-investeringsplan-overzicht-en-oproep>
- <https://www.jeugdhulp.be/professionelen/actoren-jeugdhulp/private-voorzieningen-jeugdhulp/rondzendbrieven-regelgeving-en-notas>

¹ Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt gevormd door het Departement Zorg, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en Opgroeien.

AANLEIDING EN SITUERING

We staan met de jeugdhulp in Vlaanderen op een scharniermoment, ook voor jongvolwassenen (16 – 25 jaar). We worden steeds meer uitgedaagd om efficiënte en effectieve antwoorden te vinden op de maatschappelijke uitdagingen waarmee zeker, en misschien zelfs vooral, kwetsbare jongvolwassenen worden geconfronteerd, zoals het tekort aan betaalbare en kwaliteitsvolle huisvesting, beperkte toegang tot een stabiele job of opleidingsmogelijkheden en moeilijkheden op vlak van zowel mentaal als fysiek welzijn. Deze daling van het mentaal en fysiek welzijn en de stijging van gerapporteerde klachten bij jongeren in Vlaanderen werd bevestigd door de HBSC-studie² uit 2022. 50% van de psychische gezondheidsproblemen ontstaat voor de leeftijd van 14 jaar en 75% voor de leeftijd van 24 jaar (Kessler et al., 2005). Psychische aandoeningen zijn de belangrijkste oorzaak van invaliditeit bij mensen tussen 10 en 24 jaar (Gore et al., 2011) en tasten de meest productieve levensjaren aan, wat de grootste bedreiging vormt voor het bruto binnenlands product van landen (Bloom et al., 2011). De psychopathologische symptomen bij jongeren verschillen ook duidelijk van die van oudere leeftijdsgroepen, met opmerkelijke fluctuaties in specificiteit en in ernst van de symptomen en een zeer hoog percentage co-morbiditeit (60 tot 98%) (Leijdesdorff et al., 2020).

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 zijn ambitieuze doelstellingen geformuleerd met betrekking tot jongvolwassenen, waarbij innovatieve woonvormen, afstemming met hulpverlening voor volwassenen en passende opvolging van jongeren die de jeugdhulp verlaten centraal staan. De conceptnota “Vroeg en Nabij”³ en de aanbevelingen uit het rapport van de werkgroep transitieleeftijd van het Comité voor het nieuw Geestelijk Gezondheidsbeleid voor Kinderen en Jongeren (COMGGKJ⁴) geven richting aan hoe we deze doelstellingen willen realiseren. We willen komen tot een samenhangend en toegankelijk beleid voor jongeren en jongvolwassenen door te streven naar een positieve en ondersteunende leefomgeving (in samenwerking met reguliere maatschappelijke actoren) en door zorgen en ondersteuningstrajecten te ontwikkelen die naadloos en in gedeelde verantwoordelijkheid verlopen, met maximale regie voor de jongvolwassene zelf.

De verschillende sectoren hebben al belangrijke stappen gezet; het Actieplan Jongvolwassenen, de A Way Home-samenwerkingsverbanden en de projecten ‘Specifieke woonvormen voor jongvolwassenen met psychische problemen’, zijn hier maar enkele voorbeelden van.

Desondanks is er nog steeds een te grote groep jongeren die niet of onvoldoende bereikt wordt. Dit blijkt onder andere uit de resultaten van dak- en thuislozertellingen uitgevoerd door de KU Leuven, gefinancierd door het Departement WVG en de Koning Boudewijnstichting. Deze tellingen maken gebruik van de ETHOS LIGHT-typologie⁵ als definitie voor dak- en thuisloosheid en tonen aan dat **20 tot 25% van de getelde**

² https://www.jongeren-en-gezondheid.ugent.be/wordpress/wp-content/uploads/2023/08/3_Factsheet_MentaalSociaalFysiekWelzijn.pdf

³ [Homepage | Vroeg en nabij](#)

⁴ COMGGKJ & Overlegorgaan Volwassenen. Conclusies en aanbevelingen van de werkgroep transitieleeftijd. Juni 2023.

⁵ [Definitie_ETHOS_LIGHT.pdf \(vlaanderen.be\)](#)

dak- en thuislozen jongvolwassenen zijn⁶. Deze cijfers sluiten aan bij eerder internationaal onderzoek. Jongvolwassenen bevinden zich in een kwetsbare overgangsfase, waardoor ze een groter risico lopen om dak- en thuisloos te worden (Dworsky, Napolitano & Courtney, 2013). De overgang naar volwassenheid is een dynamische levensfase, gekenmerkt door keuzevrijheid, verandering en ruimte om te experimenteren met volwassen verantwoordelijkheden. Juist vanwege deze keuzevrijheid kan de jongvolwassenheid een zeer kwetsbare en stressvolle periode zijn op verschillende levensdomeinen. Uit recent onderzoek blijkt dat de situatie waarin jongvolwassenen dak- en thuisloos worden vooral te wijten is aan een opeenstapeling van negatieve levensgebeurtenissen in combinatie met structurele maatschappelijke uitsluitingsmechanismen. Geestelijke gezondheidsproblemen en/of een handicap kunnen eveneens de kwetsbaarheid van jongvolwassenen vergroten. Uit de gegevens blijkt dat van de jongvolwassenen die dak- of thuisloos zijn 23,1% van de dak- en thuisloze jongvolwassenen te maken heeft met mentale gezondheidsproblemen, 17,7% met een verslavingsproblematiek en 13% heeft een verstandelijke beperking.⁷

Deze verontrustende cijfers, in combinatie met de kwetsbare levensfase waarin jongvolwassenen zich bevinden, hebben ons ertoe aangezet om middelen vrij te maken voor initiatieven die zich richten op **de zeer kwetsbare groep binnen de doelgroep van jongvolwassenen (16-25 jaar), die dak- of thuisloos zijn of in de nabije toekomst dreigen dak- of thuisloos te worden**. Binnen deze doelgroep kunnen we drie grote groepen onderscheiden: nieuwkomers (30,4%), jeugdhulpverleners (24,2%) en jongeren zonder eerdere hulpverleningservaring (29,4%).

We staan voor de uitdaging om een efficiënte en effectieve aanpak te ontwikkelen om deze maatschappelijke problemen aan te pakken en jongvolwassenen de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben om hun leven op een positieve manier vorm te geven.

Uitbreidingsbeleid nieuwe initiatieven voor jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid

Om de complexe problematiek van jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid aan te pakken, is een intersectorale samenwerking noodzakelijk.

Vanuit het VAPH ging op 1 januari 2023 de pilootfase nieuw beleid rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) van start. 111 initiatieven hebben via extra middelen uit het Zorginvesteringsplan (bijkomende) capaciteit RTH gekregen en engageren zich om het concept van RTH te herwerken in functie van meer vraagsturing, meer flexibiliteit, en een sterker lokaal en meer intersectoraal verankerd aanbod. 5 initiatieven die rechtstreeks inzetten op de doelgroep personen met een (vermoeden van) handicap in (dreigende) dak- en thuisloosheid, waaronder ook specifiek jongvolwassen personen met een (vermoeden van) handicap,

⁶ [Telling dak- en thuisloosheid | Armoede - DWVG \(vlaanderen.be\)](https://www.vlaanderen.be/Armoede-DWVG)

⁷ https://media.kbs-frb.be/nl/media/9982/ZOOMO_Dakloosheid_N_22

kregen in het kader van deze pilootfase (bijkomende) RTH-capaciteit toegekend Meer informatie over deze initiatieven, vindt u op de website van het VAPH⁸.

Daarnaast biedt ook het crisis- en investeringsplan voor de jeugdhulp een antwoord door middelen beschikbaar te stellen voor geïntegreerde, kwaliteitsvolle en outreachende ondersteuningstrajecten voor jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid, op de verschillende levensdomeinen zoals wonen, werken, leren, dagbesteding, mentaal welzijn en relaties. Over de inzet van deze middelen voor nieuwe ondersteuningstrajecten willen we u met deze rondzendbrief inlichten. We nodigen de initiatiefnemers uit om in deze ondersteuningstrajecten de link te leggen met de goedgekeurde projecten pilootfase RTH zoals hierboven beschreven, en naar de middelen (vanuit Opgroeien) die Opgroeien) beschikbaar zullen gesteld worden voor organisaties die een innovatieve, out of the box en op maat gemaakte aanpak hanteren voor jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid. Het gaat om kleinschalige initiatieven die zeer lokaal inspelen op specifieke behoeften van de doelgroep die veelal niet beantwoord worden door de reguliere hulpverlening.

Om in aanmerking te komen voor de uitbreidingsmiddelen, zijn er twee absolute vereisten:

- 1) **Expertise in het integraal begeleiden van jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid - waaronder ook expertise in het omgaan met ernstige psychische aandoeningen en verslavingsproblematiek, alsook handicapspecifieke expertise en kennis van het zorglandschap voor personen met een handicap**

- 2) **Het hanteren van evidencebased of practicebased kennis en methodieken.**

⁸ <https://www.vaph.be/pilootfase-rth-initiatieven/algemeen>

OPROEP

Op basis van wetenschappelijk onderzoek en good practices (zoals Housing First for Youth⁹, het onderzoek uitgevoerd door KULeuven Back on Track¹⁰), zijn er belangrijke factoren geïdentificeerd die effectief zijn in de begeleiding van jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid. Deze werkzame factoren vertalen we naar **inhoudelijke verwachtingen op 3 niveaus**, die expliciet in de voorstellen opgenomen moeten worden. Bij elk van de inhoudelijke verwachtingen formuleren we outcomes, waarvan we verwachten dat deze door de initiatiefnemers worden geëvalueerd. Om zicht te krijgen op helpende en belemmerende factoren, hechten we ook veel belang aan procesevaluatie. Hulpverlening is immers zoeken, proberen en opnieuw proberen, met wisselende en vaak onvoorspelbare resultaten. We voorzien een traject met coaching en intervisie om de initiatiefnemers te helpen bij de evaluatie van de outcomes en bijsturing (zie verder voor meer informatie over dit coachingstraject).

Inhoudelijke verwachtingen:

INHOUDELIJKE VERWACHTING 1. HET OPZETTEN VAN EEN INTENSIEVE, INTEGRALE EN OUTREACHENDE BEGELEIDING, VERTREKKENDE VANUIT DE NODEN VAN DE JONGVOLWASSENE, DIE ZICH RICHT OP VERSCHILLENDE LEVENSDOMEINEN, NAMELIJK WONEN, WERKEN, LEREN, DAGBESTEDING, MENTAAL WELZIJN EN RELATIES. HET IS BELANGRIJK OM EEN HOLISTISCHE AANPAK TE HANTEREN DIE DEZE DOMEINEN INTEGREERT.

Outcomes op niveau van de jongvolwassene:

We verwachten dat de begeleiding en de jongvolwassene samen aan de slag gaan op verschillende levensdomeinen, waarbij het proces toewerkt naar het bereiken van volgende outcomes:

- a. De jongvolwassene beschikt, tegen het einde van het begeleidingstraject, over een duurzame en stabiele huisvesting. Essentieel daarbij is dat de jongvolwassene over een volwaardig huurcontract beschikt. Gezien het Housing First-principe beschouwen we het beschikken over een duurzame en stabiele huisvesting als basisoutcome.
- b. Tegen het einde van het traject heeft de jongvolwassene een inkomen uit arbeid, een vervangingsinkomen of een leefloon wanneer betaalde arbeid, om welke reden dan ook, niet aan de orde is of de jongvolwassene een opleiding geniet (of ingeschreven is voor een opleiding).

⁹ [Housing First & Youth - Housing First Europe](#)

¹⁰ [Back On Track | Home \(backontrack-oranjehuis.be\)](#). BoT is een intensief traject van 1 jaar waarin er met jongvolwassen detentieverlaters of jongvolwassenen die zich aanmelden bij opvanginitiatieven van het CAW (nachtopvang of jongerenopvang) aan de slag wordt gegaan

- c. Tegen het einde van het begeleidingstraject volgt de jongvolwassene een opleiding (of is hij ingeschreven voor een opleiding), heeft hij een job of doet hij aan vrijwilligerswerk of een andere vorm van leren of zinvolle dagbesteding.
- d. Tegen het einde van het traject heeft elke jongvolwassene minimaal 2 betekenisvolle anderen uit het informele netwerk (niet professioneel betrokken) die hem ondersteunen in het leven.
- e. Bij de start van het traject worden de persoonlijke korte- en lange termijn doelen rond het psychisch welbevinden van de jongvolwassene, vertrekkende vanuit de herstelgerichte visie, in kaart gebracht en concreet omschreven. Gedurende het traject wordt intensieve ondersteuning (mogelijks aanklampend) hierrond gepland/opgestart en worden de doelen indien nodig bijgestuurd. Bij het einde van het traject worden de evoluties op vlak van de verschillende doelen rond psychisch welbevinden geëvalueerd. Elke fase van dit proces wordt in intensieve samenwerking met de jongvolwassene doorlopen.

Outcomes op niveau van de begeleiding

- a. Een participatieve begeleidershouding creëert een gevoel van veiligheid en welzijn.
- b. De begeleider draagt de drie begeleidingscomponenten betrouwbaarheid, onvoorwaardelijke acceptatie en flexibiliteit uit. Meer concreet wordt de begeleidershouding gekenmerkt door een sterke nabijheid, optimisme en het uitdragen van het geloof in de jongere.
- c. De begeleider ziet zichzelf als coach naast de jongere die aan het stuur blijft. De begeleider neemt niet over.

Evaluatie Inhoudelijke Verwachting 1

Om de resultaten van de begeleidingstrajecten te meten, is het belangrijk om een evaluatie uit te voeren op elk van de vijf outcomes op niveau van de jongvolwassene, met outcome a. huisvesting als basis, en aandacht te hebben voor het ondersteunen van de begeleiders in hun begeleidershouding. De procesevaluatie, met name de weg die samen met de jongvolwassene is afgelegd om tot het resultaat te komen, is, zoals reeds vermeld, even belangrijk als het resultaat. We zullen een eenvoudig dashboard voorzien om de outcomes te monitoren. We zetten in op dialoog tussen de geselecteerde initiatiefnemers om te leren van elkaar wat de (rand)voorwaarden zijn om deze doelstellingen met de beschikbare middelen te halen en waar nodig bij te sturen. Het dashboard kan hierbij als hulpmiddel fungeren. Zonder

een absolute duurtijd te willen hanteren, gaan we uit van een begeleidingsduur van 1 jaar om de verwachte outcomes te behalen¹¹.

Net omdat de begeleidershouding cruciaal is voor het welslagen van de trajecten, voorzien we voor de geselecteerde initiatiefnemers een intensieve coaching en intervisie op regelmatige basis (zie verder).

INHOUDELIJKE VERWACHTING 2: GEÏNTEGREERDE INTERSECTORALE SAMENWERKING, GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID EN HET SNEL EN NAADLOOS BIJSCHAKELEN VAN EXPERTISES, ZOWEL MET ZORG- EN WELZIJNSPARTNERS ALS HUISVESTINGS- EN OPLEIDINGSPARTNERS, OCMW, VDAB, JUSTITIEHUIZEN, VRIJE TIJD EN BURGERINITIATIEVEN. DE CONTINUÏTEIT BINNEN DE ONDERSTEUNINGSTRAJECTEN MOET WORDEN GEGARANDEERD.

Outcomes

Rond inhoudelijke verwachting 2 wordt naar volgende outcomes toegewerkt:

- a. Actieve betrokkenheid van bestaande overleg- en samenwerkingsplatforms in de regio met het oog op afstemming tussen de verschillende initiatieven en om in gedeelde verantwoordelijkheid een antwoord te bieden op de noden, wensen en vragen van jongvolwassenen. We vermelden hier expliciet het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp (IROJ) en specifiek de beleidsgroep jongvolwassenen binnen het IROJ, de netwerkcomités van de netwerken GGKJ (Geestelijke Gezondheid Kinderen en Jongeren) en GG volwassenen, de bovenlokale teams continuïteit/jongvolwassenen van Opgroeien, de A Way Home-samenwerkingsverbanden, bestaande Housing First-initiatieven en projecten van CAW's en OCMW's, de samenwerkingsverbanden ontstaan binnen de oproep HF4Y van de POD MI¹², de bovenlokale netwerken dak- en thuisloosheid, de proeftuinen transitieleeftijd in het kader van de werven GGZ (FOD Volksgezondheid, werf 5), en de hierboven reeds vermelde VAPH-projecten binnen de Pilootfase nieuw beleid RTH.
- b. Gelet op de verwachting dat er snel ingespeeld kan worden op de specifieke hulpvragen van de jongvolwassene, verwachten we dat er verbindingen en samenwerkingsafspraken worden gemaakt tussen zorg- en welzijnspartners, **minstens van CAW, jeugdhulp, GGZ-partner en VAPH-voorziening** rond hoe ondersteuningstrajecten in gedeelde verantwoordelijkheid zullen worden uitgerold, hoe expertises snel en naadloos zullen worden bijgeschakeld, wat de rol en mandaat is van elke partner, hoe ondersteuningstrajecten zullen worden gecoördineerd en hoe de continuïteit zal worden gegarandeerd.

¹¹ Onderzoek en de praktijk tonen aan dat een beperkte en vooraf aangekondigde duurtijd ervoor kan zorgen dat sneller de essentie binnen een begeleidingstraject bereikt wordt. De effectiviteit wordt versterkt omdat op korte tijd veel stappen vooruit worden gezet

¹² [Projectoproep 'Housing First voor jongvolwassenen 2023' | POD Maatschappelijke Integratie \(mi-is.be\)](#)

- c. Visie op en heldere afspraken over de manier waarop o.a. huisvestings- en opleidingspartners, OCMW, VDAB, justitiehuisen, vrije tijd- en burgerinitiatieven actief zullen worden betrokken zodat er samen wordt toegewerkt naar de outcomes op gebied van wonen, werken, leren en andere vormen van dagbesteding, evenals op mentaal welzijn en relaties.

Evaluatie Inhoudelijke Verwachting 2

De projectvoorstellen moeten ter advisering voorgelegd worden aan de netwerkcomités van het betrokken netwerk GG kinderen en jongeren en de netwerken GG volwassenen. Afspraken over verdere tussentijdse afstemming en evaluatie met de netwerken GG volwassenen en netwerk GG kinderen & jongeren moeten in het projectvoorstel opgenomen zijn. De adviezen van de netwerkcomités worden samen met het aanvraagformulier aan het Departement Zorg, Opgroeien en VAPH bezorgd. Het IROJ evalueert het projectvoorstel na indienen op vlak van de samenwerking en de noodzakelijke verbinding met andere samenwerkingsplatforms en initiatieven die inzetten op de doelgroep van deze rondzendbrief, namelijk jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid.

De samenwerkingsafspraken tussen zorg- en welzijnspartners en met o.a. huisvestingspartners, OCMW, VDAB, justitiehuisen, vrije tijd- en burgerinitiatieven worden regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd met het oog op het realiseren van kwaliteitsvolle, outreachende en integrale begeleiding voor jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid. De evaluatie van het behalen van de outcomes van inhoudelijke verwachting 1 en de feedback van de begeleide jongvolwassenen worden gebruikt als uitgangspunt om de samenwerkingsafspraken bij te sturen.

INHOUDELIJKE VERWACHTING 3: INZETTEN OP INCLUSIEF EN PARTICIPATIEF WERKEN WAARBIJ GEPASTE ONDERSTEUNING OP MAAT WORDT AANGEBODEN ZONDER EXCLUSIECRITERIA. ER WORDT VOORZIEN IN EEN FLEXIBEL EN LAAGDREMPELIG AANBOD.

Voor de diverse doelgroep van jongvolwassenen in (dreigende) dak- of thuisloosheid verwachten we dat de initiatiefnemers een inclusief perspectief hanteren en geen exclusiecriteria toepassen. Het aanbod moet gericht zijn op de brede groep jongvolwassenen in het gekozen werkingsgebied die geconfronteerd worden met (dreigende) dak- of thuisloosheid, inclusief degenen die momenteel niet of onvoldoende bereikt worden door bestaande hulpverlening, vanwege uitsluitingscriteria of gebrek aan motivatie. Dit kan onder andere gelden voor jongvolwassenen met complexe problemen op verschillende levensdomeinen, zoals psychische/psychiatrische kwetsbaarheden, (vermoeden van) verstandelijke beperking, gebrek aan stabiel inkomen, en een gebrek aan ondersteunend netwerk. Dit zijn enkele niet-limitatieve voorbeelden van kwetsbaarheden.

Outcomes

Rond inhoudelijke verwachting 3 wordt naar volgende outcomes toegewerkt:

- a. Inzetten op het bereiken van jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid via (organisaties die) vindplaatsgericht werken. Indien er in het werkingsgebied een OverKopHuis actief is, is samenwerking ermee een evidentie.
- b. Het nieuwe aanbod is zo geïntegreerd dat het kan voldoen aan de diverse instroomprofielen van jongvolwassenen.
- c. De juiste expertise is aanwezig en kan worden bijgeschakeld om kwaliteitsvolle, outreachende en integrale begeleiding te garanderen.
- d. Er zijn duidelijke afspraken gericht op hoe jongvolwassenen vlot in dit nieuwe aanbod kunnen instromen zonder het hanteren van exclusiecriteria. De bovenlokale teams van Opgroeien, eventueel bestaand instroomoverleg jongvolwassenen, de netwerken GGKJ en GG volwassenen en andere relevante platforms worden hierin betrokken.

Evaluatie Inhoudelijke Verwachting 3

Op regelmatige basis evalueren alle betrokken partners of de doelstellingen rond inclusief en participatief werken, waarbij gepaste ondersteuning op maat wordt aangeboden zonder exclusiecriteria te hanteren, worden gehaald. Indien nodig worden de afspraken rond hoe jongvolwassenen in het aanbod kunnen instromen bijgestuurd en gaat er nog meer aandacht naar vindplaatsgericht werken. In het intervisie- en coachingstraject besteden we ook aandacht aan het inclusief en participatief werken, zodat de initiatiefnemers van elkaar kunnen leren.

INTERVISIE EN COACHING VOOR DE INITIATIEFNEMERS

Het verwachte antwoord op de noden, vragen en wensen van jongvolwassenen in zeer kwetsbare situaties is, zoals eerder beschreven, heel specifiek. Via diverse projecten is er steeds meer expertise in de gezondheids- en welzijnssector opgebouwd om jongvolwassenen te ondersteunen.

We streven ernaar deze expertises verder uit te breiden en sterker met elkaar te verbinden, met een specifieke focus op huisvesting, gebaseerd op de belangrijkste principes van HF4Y. In samenwerking met externe partners zullen we een traject met coaching en intervisie opzetten voor de geselecteerde initiatiefnemers, waarbij we ons onder andere richten op de volgende thema's: werken met belanghebbenden uit de huisvestingssector, het belang van onvoorwaardelijkheid en de rol van begeleiders bij het coachen van jongvolwassenen, betrekken van de context en de brede gemeenschap, harm reduction

en risicobeheer. We zullen het traject afstemmen op de specifieke behoeften van de geselecteerde initiatiefnemers.

Daarnaast zullen de externe partners dialoogmomenten organiseren met de geselecteerde initiatiefnemers om te leren van elkaar welke (rand)voorwaarden nodig zijn om met de beschikbare middelen toe te werken naar de geformuleerde outcomes bij de 3 inhoudelijke verwachtingen, waarbij er oog is voor zowel de proces- als resultaatsdoelen.

MIDDELEN

We financieren vanuit Opgroeien, het Departement Zorg en het VAPH **8 initiatieven voor ondersteuning voor in totaal minimaal 96 jongvolwassenen** voor trajecten die een holistische en globale aanpak voorstellen zodat er maximaal wordt toegewerkt naar het halen van de outcomes binnen de inhoudelijke verwachtingen op de 3 niveaus. Voor deze vorm van financiering wordt in totaal een budget van **3.008.000 euro** voorzien. Dit budget wordt ter beschikking gesteld vanuit de begrotingen van het Departement Zorg, van Opgroeien en van het VAPH.

We willen met deze oproep tot een duurzame en werkzame schaalgrootte komen. Daarom verdelen we deze middelen als volgt:

- We financieren 8 projecten met een budget van 376.000 euro. De middelen dienen voor het samenstellen van een interdisciplinair team dat minstens bestaat uit een partner vanuit GGZ, jeugdhulp en VAPH, maar we stimuleren dat dit team uitgebreid wordt met expertise uit CAW en andere zorg- en welzijnspartners. Dit interdisciplinair team bestaat uit **5 VTE** voor de ondersteuning van (minimaal) 12 jongvolwassenen. Volgens de subsidieregelgevingen van elke entiteit zullen deze middelen vertaald worden als volgt:
 - De middelen vanuit het Departement Zorg worden vertaald in de tewerkstelling van 1,5 VTE, via een overeenkomst met een initiatief beschut wonen (IBW). De keuze om de subsidiestroom via een IBW te laten verlopen is genomen op basis van inhoudelijke argumenten. Verschillende IBW hebben de voorbije jaren de nodige expertise opgebouwd in het begeleiden en ondersteunen van jongvolwassenen met (een) ernstige psychiatrische aandoening(en)
 - De middelen vanuit Opgroeien worden vertaald in de tewerkstelling van 3 VTE, door middel van de toekenning van 10 modules CBAW middenintensiteit
 - De middelen vanuit het VAPH worden vertaald in een tijdelijke tewerkstelling (3 jaar) van 0,5 VTE via projectsubsidies in de persoon van een bruggenbouwer. Deze bruggenbouwer wordt uitgedaagd om actief de linken te leggen en partnerschappen uit te bouwen met het bestaande hulpverleningsaanbod voor jongvolwassenen met een (vermoeden van) handicap.

We wensen te benadrukken dat we, ondanks de drie subsidiestromen, enkel initiatieven goed zullen keuren die de middelen aantoonbaar in één interdisciplinair team integreren.

- We willen een intensieve, integrale en outreachende begeleiding mogelijk maken. Daarom gaan we uit van een gemiddelde caseload van 12 parallele begeleidingen voor het team van 5 VTE. Bij instroom staat bij minstens 4 van de 12 jongeren een ernstige psychische aandoening/verslavingsproblematiek op de voorgrond. De halftijdse bruggenbouwer heeft als belangrijkste opdracht verbindingen leggen met het bestaande hulpverleningsaanbod voor jongvolwassenen met een (vermoeden van) handicap en kan daarnaast ook, afhankelijk van de noden in de regio, andere vormen van handicapspecifieke ondersteuning, zoals bv. outreach, opnemen. Zonder een absolute duurtijd te willen hanteren, gaan we uit van een begeleidingsduur van 1 jaar om de verwachte outcomes te halen.
- Het werkingsgebied is een clustering van eerstelijnszones. Deze clustering van eerstelijnszones telt een minimumaantal van 300.000 inwoners. We geven voorkeur aan werkingsgebieden waarin een centrumstad ligt, of waar er aangetoond wordt dat er een hoge prevalentie van dak- en thuisloosheid is, of het huidige hulpverleningsaanbod te beperkt is.
- We zetten in op samenwerking, gedeelde verantwoordelijkheid en bijschakelen van expertises. Middelen worden niet onnodig versnipperd. Verdeling over partners moet absolute aantoonbare meerwaarde creëren voor klanten.

Ondanks de drie subsidiestromen, zal een gezamenlijke verantwoording en rapportage kunnen bezorgd worden aan het Departement Zorg, Opgroeien en het VAPH.

AANVRAAGPROCEDURE EN TIMING

De dossiers worden ingediend **op uiterlijk 18 december 2023**, per e-mail. Het dossier moet gestuurd worden naar:

- voorzieningenbeleid@opgroeien.be en
- geestelijkegezondheidszorg@vlaanderen.be en
- beleid@vaph.be

We zorgen voor een ontvangstbevestiging. We maken in de aanvraagprocedure een onderscheid tussen de twee soorten initiatieven. Voor beide wordt met deze rondzendbrief een aanvraagformulier meegestuurd.

We benadrukken dat er, met uitzondering van de verslagen van de betrokken netwerkcomités van de netwerken GG kinderen & jongeren en GG volwassenen en het IROJ-advies, bij de dossierbehandeling en de besluitvorming enkel rekening gehouden wordt met de inhoud van het aanvraagformulier en niet met bijlagen en andere (ondersteunende) documenten.

Aan het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp (IROJ) wordt gevraagd een advies te formuleren over de aanvragen voor het in hun regio te realiseren aanbod. Dit maakt integraal deel uit van de aanvraagdossiers. De aanvraagdossiers, de verslaggeving van de netwerkcomités GG volwassenen en kinderen & jongeren en de adviezen van het IROJ zullen door de betrokken administraties worden behandeld. De beslissingen zullen aan de betrokken kandidaten, het IROJ en de netwerkcoördinatoren GG kinderen & jongeren en volwassenen worden meegedeeld. Het IROJ bezorgt zijn advies ten laatste op 15 januari 2024 aan Opgroeien.

Ten laatste op 31 januari 2024 ontvangen de initiatiefnemers een gemotiveerde beslissing over hun aanvraag, op basis van de evaluatiecriteria.

Initiatieven kunnen onder voorbehoud van goedkeuring door de financiële overheid en na afronding van de formele procedures, zo vroeg als mogelijk na de beslissingsdatum starten.

EVALUATIECRITERIA

De dossiers bevatten volgende elementen en worden hierop geëvalueerd:

- Aantonen van expertise in het integraal begeleiden van jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid, waaronder ook expertise in het omgaan met ernstige psychische aandoeningen en verslavingsproblematiek, alsook handicapspecifieke expertise en kennis van het zorglandschap voor personen met een handicap (/10);
- Een gedetailleerde, zeer concrete, inhoudelijke beschrijving van het beoogde aanbod, rekening houdend met bovenstaande beschreven inhoudelijke verwachtingen, op de 3 niveaus. In de uitwerking van het beoogde aanbod is verwerkt welke evidence of practice based methodieken zullen worden gehanteerd (/40);
- De concrete doelstellingen die men wil bereiken, dat wil zeggen: het aantal jongeren dat men effectief zal bereiken en de concrete begeleidingsresultaten (cf. outcomes op niveau van de jongvolwassene) die het initiatief wil bereiken (/20).
- De wijze waarop het initiatief een interdisciplinaire teamwerking vorm zal geven (/20);
- De wijze waarop de initiatiefnemers hun aanbod zullen evalueren in functie van zelfevaluatie en adaptatie (/10);
- Een beschrijving van het werkingsgebied en van de te verwachten impact van het voorstel op de hulpverlening aan jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid in dit werkingsgebied (/10);
- De mate waarin wordt aangetoond dat gebruikers (of gebruikersorganisaties) betrokken werden bij de uitwerking van de aanvraag (/10).
- Daarnaast wordt eveneens rekening gehouden met het advies van het IROJ en de feedback vanuit de netwerkcomités GG(KJ). We verwachten dat IROJ en netwerkcomités uitspraak doen over:
 - De mate van afstemming tussen de initiatiefnemers en de actoren die in de regio reeds actief zijn in het werken met jongvolwassenen, dit in het kader van gedeelde verantwoordelijkheid.
 - De samenhang tussen de individuele aanvragen onderling en het reeds bestaande aanbod, vertrekkende vanuit de noden en realiteit in de regio.
 - Een inschatting van de impact van de aanvraag op het werkingsgebied.

Op basis van bovenstaande punten wordt een rangorde van de kandidaturen gemaakt. De hoogstgeplaatste initiatieven worden, tot uitputting van de toe te kennen middelen, geselecteerd. Initiatieven die op 1 criteria onvoldoende scores, worden uit de rangorde geweerd. De volgorde van de criteria geven geen indicatie van de weging.

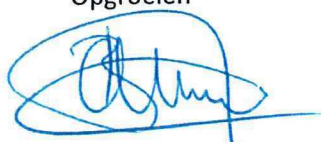
We wensen je veel succes met de initiatieven die je ter zake wenst te nemen.

Met vriendelijke groet,

Karine Moykens
Secretaris-generaal
Departement Zorg

Bruno Vanobbergen
Wvd. Administrateur-generaal
Opgroeien

James Van Casteren
Administrateur-generaal
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

